

Oppem. inv. 3030

A. MÄÄR

**MAJASIKK (*Hylotrupes baju-*
lus L.) TALLINNAS**

**HAUSBOCK (*Hylotrupes baju-*
lus L.) IN TALLINN (EESTI)**

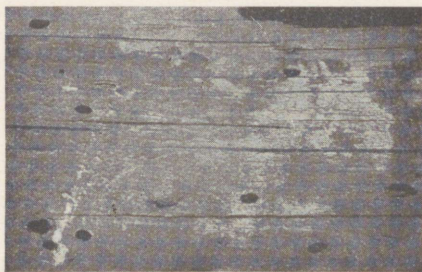
TARTU 1933

Majasikk Tallinnas.

Aleksander Määr.

Majasikk (*Hylotrupes bajulus* L.), siklaste (*Cerambycidae*) suguk. kuuluv mardikaline, on meil üheks kahjulikumaks puukahjuriks. Tema tõuk, kes on üle kogu maa tuntud „puukoi“ nime all, tekitab suuri kahjustusi tehniliselt ümbertöötatud kuuse- ja männipuu materjalides — elamutes, aitades, künides (seina-palkides), aiatulpades, plankudes, telegraafipostides jne., närides neid põhjalikult läbi, tehes neis keerdkäike, muutes puuolluse tolmjaks pulbriks. Tema närimine tekitab tugevat häält, mis meenutab närimist kui niisugust. Saanud valmi-kuiks, tulevad need oma asukohtadest välja, jättes puueseme pinnale 4—9 mm pikkused ovaalsed lennuaugud (1. joon.). Viimaste kaudu ongi võimalik väliselt kindlaks teha, kas ja kui võrra puu on rikutud.

1. joon. Majasiku lennuaugud. : 2.

Autori foto.

Puu infitseerimine toimub munesel, lennu ajal, juulis-augustis. Puumaterjali vanus on seejuures kõrvalise tähtsusega, sest on teada juhte, mil infitseerimine toimus näit. üle 200 aasta vanuses puumaterjalis. (K. Eckstein, 1930).

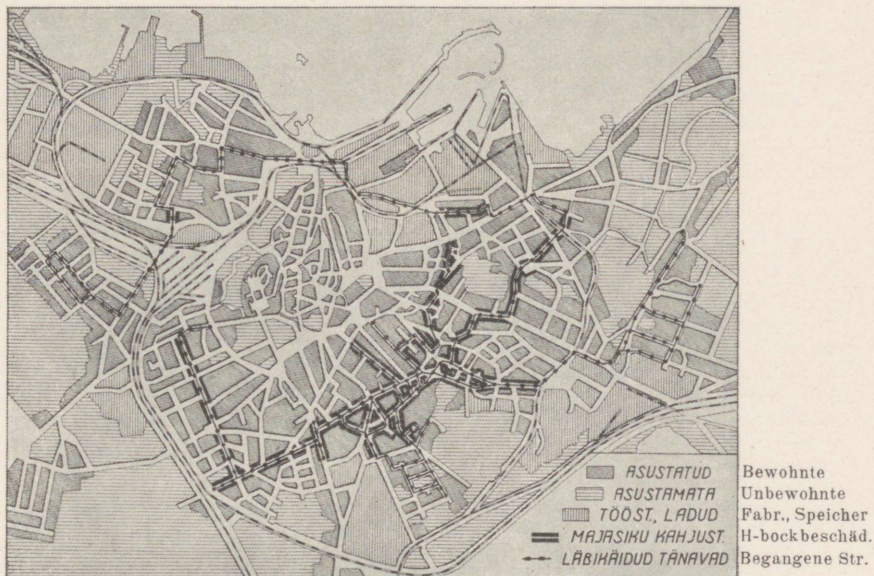
Tõugu arenemine vältab tavaliselt 4—5 a., kuid mõnikord kestab see üle 10—15 a. (F. Picard, 1929).

Praegu esineb meil majasikk üle kogu riigi, kohati massiliselt, näit. Tallinnas, Kuressaares, Sörves, Ruhnus jne.

Kuivõrra „majasiku-probleem“ tähtsust omab, seda näitab majasiku levik ja kahjustused Tallinnas.

Mainitud kahjustused on Tallinna kinnisvaraomanikel tuntud juba aastaid. Kahjuri vastu on püütud isegi võidelda (ehitusmaterjali tõrvamise, karbolineumis leotamise jne. teel), kuid võitlus on olnud juhusliku laadi ega ole andnud kuigi suuri tulemusi. On koguni välismaalt nõu küsitud (K. Eckstein, 1930). 1932. a. suvel, paaril korral Tallinnas olles, võtsin seal ette majasiku poolt kahjustatud ehitiste registreerimis-ringkäigu puuehitiste raioonides (2. joon.).

Registreerimine toimus ehitiste voodrilaudades, papis, akende ja uste liistudes leiduvate lennuaukude põhjal. Tulemused olid üllatavad. Selgus, et majasikust infitseeritud puuehitiste arv Tallinnas ületab 60%. Paiguti on see % tublisti suurem, küündides koguni 100%, paiguti puuduvad aga kahjustused täiesti. Kahjustused puudusid täiesti Pelgulinnas, Lasnamäel ja Kalamaja linnaosas; massiliselt esines neid aga seevastu Jakobsoni, S.-Tartu maantee, S.-Juhkentali, Liivalaia, S.-Ameerika ja Koidu tänava raionis (vt. joon.). Kuivõrra sagedad on kahjustused neis raioones, selgub alljärgnevaist näiteist. Lennuauke leidis: Karu tn., majad nr. nr. 4, 6, 8, 9, 10, 14, 16, 17, 21, 23, 25, 33, 37, 39, 41;

2. joon. Majasiku kahjustusi Tallinnas. Mõõt 1 : 60 000.

Kollane tn., majad nr. nr. 2, 5, 7, 10, 11, 13, 15, 17, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 29, 35; S.-Juhkentali tn., majad nr. nr. 5, 7, 13, 15, 14, 16, 23, 25, 27, 29, 34, 35, 38, 39, 43, 45.

Kindlasti on kõnesoleva kahjuri esinemine veelgi pidevam, veelgi ulatuslikum, sest vastselt remonteeritud (värvitud) ehitistes ei saanud lennauke kindlaks teha, samuti ei saanud kahjuri olemasolu kindlaks teha seal, kus lennaukud veel puudusid ja hoovipealsed ehitised kui ka kivimajad (kivimajade puuosad) jäid registreerimata.

Kui arvestada, et majasikust kahjustatud ehitis kaotab oma väärtusest keskmiselt kolmandiku, siis 300 maja kohta teeb see — arvates maja keskmiseks hinnaks 10 000 Kr. — 1 000 000 Kr. Et aga Tallinnas on infitseeritud majade arv mitu korda suurem ja kui siia juurde võtta veel kõrvalehitised (kuurid, plangud, postid jne.), siis näeme, et tõeline kahju ulatub miljonitesse kroonidesse.

Ja ega see meil mujalgi pole teisiti. Kuressaares näit. on pea iga ehitis infitseeritud. On seega ilmne, et tuleb tõsiselt hakata asuma majasiku rüüste piiramisele.

Hausbock (*Hylotrupes bajulus* L.) in Tallinn (Eesti).

Die von dem Hausbock (*Hylotrupes bajulus* L.) verursachten Schädigungen der Holzgebäude sind bei uns sehr häufig und an manchen Orten sogar massenhaft, wie z. B. in Tallinn.

Im Sommer 1932 hatte der Autor in Tallinn einen Rundgang im Gebiete der Holzgebäude vorgenommen, mit der Absicht die vom Hausbock beschädigten Gebäude zu registrieren

(s. Abb. 2). Die Schädigung wurde nach den Ausflugslöchern festgestellt (s. Abb. 1).

Diese Registrierung ergab eine Mittelzahl von über 60% infizierter Holzgebäude in Tallinn. An manchen Orten sind sogar 100% von den Häusern vom Hausbock infiziert, dagegen fehlt aber in anderen Stadtteilen die betreffende Infektion vollkommen (s. Abb. 2).

Täiendatud äratrükk „Eesti Loodusest“ nr. 1, 1933.

Sonderdruck aus der Zeitschrift „Eesti Loodus“ Nr. 1, 1933 (Ergänzt).

K. Mattieseni trükikoda o./ü., Tartu, 1933.